

ontgoucheling; inplaats van het romantische roovershol of toch tenminste iets van verdacht voorkomen, ziet het eruit als een fatsoenlijk burgerhotelletje. Binnen komen we in een schitterend verlicht café met in de diepte de eetkamer waar de lange tafel gedekt staat. De lage zoldering en de warme kachel geven een indruk van gezelligheid. We zullen 't hier goed hebben naar 't schijnt en we wagen ons maar gauw naar den baas die in zijn welvoorzien tapkast, zonder spreken of opzien, aanhoudend borreltjes en biertjes op de toonbank plaatst. Op onze vraag of er middel is twee kamers te krijgen voor den nacht, antwoordt hij met een grol en een kopschudden als een kwade buffel. We dringen niet aan en vertrekken. Buiten staan we nog te dralen om eene richting te nemen als de deur van de gelagkamer weer opengaat en de waardin ons met een vloed van woorden er weer inhaalt met de bewering dat er wel plaats is, maar dat het stom stuk vent, die niets van de zaken af weet.... enz..... Bij de toonbank krijgt de baas de rest van het standje zonder dat hij er alevenwel zijn bedaardheid bij verliest. In een wenk hebben wij begrepen hoe de echtelijke verhoudingen zijn in 't hôtél X. en waarom de koerier ons alleen van Madame gesproken had en mijnheer niet vernoemde. We worden neergezet en intusschen ratelt de stem van madam maar door, drenzerig en recto-tono alsof ze heel de reek van buiten kende en als een phonograaf, mecanisch afrollen moest. Heel haar figuur heeft eigenlijk iets van een automaat; in gang en beweging en haar poezelig lijf — 't schijnt dat haar peignoir met boomwol is volgestopt en op wieltjes voortrolt inplaats van op voeten. De uitdrukking van haar wezen heeft iets stars en haar zwarte oogjes en dunne lippen schijnen eeuwig en niets anders dan denzelfden glimlach van onverstoorbare tevredenheid uit te geven. Zij praat voortdurend en bij voorkeur een soort fransch dat ik niet goed thuis wijzen kan. Een aanzittende klant lost echter het raadsel op en ver-

klaart op mijn vraag, dat madam X. van Molenbeek afkomstig is. De gasten hier aan tafel zijn voor 't meerendeel Walen uit Charleroi, Mons en Brussel; lustige kerels die hier twee drie maal in de week vernachten en er genoeg in vinden madam X. aan den gang te houden. Het is een raketspel van guitige uitvallen en fijne spot, maar de waardin blijft altijd even kalm: met een imperturbabel masker zegt zij hare alleenspraak voort, is bezorgd om de gasten meer te doen eten dan hun bekomst en wel van 't geen zij 't liefst kwijt schijnt te zijn. Wat die waardin zich moeite gegeven en zich ongemakkelijk gemaakt heeft omdat Viérin van haar versche kabeljauw en opgelegde paling niet proeven wilde en maar losliet op mijne verklaring: dat mijnheer nooit visch gebruikte. Het was ten andere 't wonderste eetmaal dat ik ooit heb meegemaakt; de tafel stond vol pottetekens en schaaltes met alle soorten bijgerechten die te zwemmen lagen of overgoten waren met verdachte saucen; — 't geen daarbij werd opgediend kwam in heel verkeerde orde of zonder dat 't eene bij 't andere hoorde. 't Belangrijke echter waren de heeren die te vertellen zaten van hunne gevaarten en tegenkomsten aan de grens, want nu hadden we hier niets anders dan nieuwssoortige smokkelaars die er een stiel van gemaakt hebben brieven over en weer naar België te brengen en ze daar te bestellen of af te halen. Na het eetmaal gingen zij aan 't werk, elk aan zijn tafeltje; de brieven werden geschift bij honderden — de eene helft van postzegels voorzien en de andere in pakjes gebonden en elk volgens bestemming aan den koerier overhandigd, die ze moest rondragen op zijne streek. Later in den avond werden een ander soort mannen aangemeld; visschers of matrozen en landknechten zien het eruit, meestal jonge kerels die hier niet thuis hooren en op hun ongemak schijnen in het helder verlicht café. De smokkelaars gaan er afzonderlijk mede in gesprek en ik verneem dat het tweede soort zich gelasten